УНИВЕРСИТЕТ
по Архитектура, Строителство и Геодезия
1046 София, бул. „Хр.Смирненски" № 1
Регистрационен индекс и дата
337/08.05.2026

РЕЦЕНЗИЯ

от

Член-кореспондент на БАН, проф. д.а.н. арх. АТАНАС КОВАЧЕВ
Ръководител катедра „Архитектура и урбанистика"
в Архитектурния факултет на
Варненския свободен университет „Черноризец Храбър", Варна

ОТНОСНО:

Дисертационния труд на арх. урб. ГЕНАДИ КОСТАДИНОВ за получаване на образователна и научна степен „Доктор" по научна специалност (докторска програма) „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство", професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, катедра „Градоустройство", Архитектурен факултет (АФ), Университет по архитектура, строителство и геодезия (УАСГ), София.

Рецензията е представена в качеството ми на:

- **член на Научното жури,** назначено със Заповед № 326 от 22.04.2026 г. на Ректора на УАСГ, София, на основание на чл. 4, ал. 2 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), доклад на Декана на АФ и Протокол № 07 от 14.04.2026 г. от решение на Факултетния съвет, направено по предложение на катедра „Градоустройство" (Протокол N 13 от заседание на катедрения съвет от 18.03.2026), във връзка с процедурата за защита на дисертационен труд на **арх. урб. ГЕНАДИ КОСТАДИНОВ,** докторант на самостоятелна подготовка.
- **рецензент** по конкурса с решение на Научното жури от първото му заседание, проведено на 23.04.2026 г.

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд **арх. урб. ГЕНАДИ КОСТАДИНОВ** за присъждане на образователна и научна степен **„Доктор"** е на тема: **„СОФИЯ – ПЕРСПЕКТИВИ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ГРАДСКАТА СТРУКТУРА В АСПЕКТА НА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНО - ТЕРИОРИАЛНАТА ОРГАНИЗАЦЦЯ".** Трудът е по докторска програма / научна специалност: „Терито-

риално и ландшафтно устройство и градоустройство", професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия. Докторантът е разработил труда си в катедра „Градоустройство" в АФ на УАСГ. Научното изследване съдържа 203 страници. В библиографската справка са посочени 48 източника на кирилица и на латиница.

АКТУАЛНОСТ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО.

Действащото на настоящия етап административно – териториално деление на София, свързано с механичното управление на територията - на практика без отчитане на социално - икономически модел на обществото и смарт технологиите в управлението, и без отчитане на реалните процеси на трансформация в градската структура, създава проблеми в градското развитие.

Маркираните проблеми се отразяват негативно на социалните взаимоотношения в градската структура. Административно – териториалният модел на столицата не отговаря на актуалната градска структура и съвременните социално - икономически и технологични условия. Съществуват формални административно - управленски ограничители, които възпрепятстват съвременните градски трансформации. Изявени са затруднения в комплексното и балансирано развитие на всички градски територии по отношение на съвременното прогнозиране на градското развитие в условията на отсъстващ баланс между обществени, корпоративни и индивидуални интереси.

Необходимостта от решаване на тези проблеми и намиране на пътища за тяхното преодоляване чрез предложение за реформа в административно - териториалното деление на София определят актуалността на дисертационния труд на арх. урб. Генади Костадинов.

ЦЕЛТА НА ИЗСЛЕДВАНЕ е *„разработване на нов социо - пространствен функционален и управленски модел - перспективно ориентиран към XXI век и интегриращ тенденциите в историческото развитие, съвременната градска структура, актуалните социално - икономически характеристики, модерните градски условия, електронните технологии и достиженията в сферата на обективното управление на градовете".*

За постигане на **ЦЕЛТА** в дисертационния труд са поставени следните основни изследователски **ЗАДАЧИ:**

- Изясняване на генезиса и обособяването на град София през епохите - от гледна точка на градската структура.
- Обзор на градоустройствената практика в чужбина с проследяване развитието на науката за града и неговото управление.
- Формулиране на структурен модел на новия град в аспекта на устойчивата перспектива за градското развитие. Структуриране на съвременните концепции за „умните" (смарт) градове и възможностите за приложение в българската градоустройствена практика.
- Създаване на комплексен и обоснован модел за социо – пространствено развитие на града с оглед на върховите постижения в света чрез нова административно - териториална структура и осигуряване на управленски условия за дългосрочно устойчиво развитие.
- Извеждане на специфични и общи градски проблеми с възможност за разрешаване в контекста на предлагания модел.

ПОДХОД И МЕТОДИ НА ИЗСЛЕДВАНЕ. Дисертационният труд използва комплексен методичен подход, **включващ аналитико - синтезни методи.**

- **Анализ** на: Историческото развитие на града; Добри практики у нас и в чужбина; Съвременни фактори влияещи върху градското развитие.
- **Синтез** на: Историческите тенденции в градското развитие. Новият градски подход – съответстващ на структурата на обществото. Нов социо - пространствен модел.

СТРУКТУРА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД – състои се от **Въведение, Три глави, Заключение - основни изводи и приноси, Библиография.**

Във **Въведението** е изяснена актуалността на проблема, очертани са целта и задачите на труда, формулирана е научната хипотеза и теза и са представени използваните методи на изследване.

Глава 1. СОФИЯ - ГРАДСКА СТРУКТУРА И РАЗВИТИЕ НА ГРАДА разглежда въпроси, свързани с:

- Възникване на града и развитието му до Освобождението 1878 г.

- Развитие на София след Освобождението (1878 г.).
- Градската структура като елемент на градския план на София – административно - териториална организация след 1878 г.
- София - състояние на градската структура преди 1944 и до 1989 година.
- София след 1989 година.

Глава 2. СОФИЯ – ГРАДСКА СТРУКТУРА И РАЗВИТИЕ НА ГРАДА акцентира на:

- Градът – генезис и развитие на градските структури.
- Тенденции в развитието на градските структури в края на XX век и в нача-лото на XXI век.
- София - градска структура и градско управление - йерархически и социо-пространствени проблеми.

Глава 3. СОФИЯ – ГРАДСКА СТРУКТУРА И ГРАДСКО УПРАВЛЕНИЕ. СЪВРЕМЕННИ ЙЕРАРХИЧНИ СТРУКТУРИ разглежда и обосновава:

- Модел за социо-пространствено развитие.
- София – перспективна управленска градска структура.

Трудът завършва със **Заключение. Библиография**

ПРИНОСИТЕ на дисертационния труд са в следните направления:

НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧНИТЕ ПРИНОСИ включват:

- Създаден е комплексен модел, обвързващ както развитието на градската структура, така и възможностите за непрекъснато извличане на информация за градските процеси и обективно оперативно управление, чрез прилагане на съвременни постановки за устойчиво развитие и ефективни методи по градско планиране и управление с цел усъвършенстване на науката за градското развитие;
- Направено е разграничаване от традиционализма на класическата градоустройствена практика по отношение на вече компрометирана и доказала неефективността си т.н. „класическа" оперативна методика на проектиране и управление на средата;
- Формулирани са възможни направления за усъвършенстване на методологията и методиката на науката за града и реализацията на неговото развитие.

НАУЧНО-ПРИЛОЖНИТЕ ПРИНОСИ се отнасят до:

- Формулирани са различните взаимоотношения и взаимовръзки между планирането - от едромащабното за града до детайлното - за конкретната територия и зависимостта от социално - пространствената флуктоация в рамките на градоустройствените системи по отношение на съответното адекватно управление и експлоатация на градското пространство;
- Изяснени са редица нови пространствено - функционални влияния и определено значими концептуални и контекстуални страни на градското развитие - особено по отношение на развитието на градоустройствения скелет;
- В аспекта на предвидимото е разработен модел за практическо приложение на синтезните резултати от анализа на формирането и обособяването на столичния град, и възможностите за прилагане на „смарт" - технологиите в инвестиционните и управленско - експлоатационни инициативи и програми;
- Изяснен е обратният механизъм при функционирането на една сложна система - двойствена по своята същност, но допускаща известна свобода и инициатива на гражданите, както и възможността за реализация на бъдещите планове и социална активност.

ПРЕЦЕНКА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ по дисертационния труд.

Публикациите на автора са четири. Разработени са самостоятелно. И четирите са на български език. Две от тях са публикувани през 2022 г. в Годишника на УАСГ, а две са приети за печат през 2026 г., също в Годишника на УАСГ. Свързани са с темата на дисертационния труд и отразяват части от научното изследване. Спомогнали са част от резултатите на изследването да бъдат апробирани сред научната общност.

АВТОРЕФЕРАТ. Композиран е съгласно изискванията и отразява основните части от дисертацията, с което се дава възможност да се очертаят постигнатите аналитични, теоретични и практически приноси, които приемам.

ВЪПРОСИ:

Формулирайте обекта, предмета и обхвата на изследването:

ПРЕПОРЪКИ. Към дисертанта имам две препоръки:

1. Препоръчвам дисертационният труд да бъде **издаден като самостоятелна монография** на български, а по възможност и на чужд език, като при евентуално издаване трудът се адаптира и за по-широка аудитория, работеща в тангиращи полета на дисертационното изследване.

2. Независимо, че разработените и публикувани изследвания на автора (4 публикации) защитават и надхвърлят необходимия в количествено и качествено отношение брой на публикациите за една дисертация за присъждане на образователната и научна степен „Доктор", към арх. урб. ГЕНАДИ КОСТАДИНОВ имам препоръка да продължи научните си изследвания и увеличи в бъдеще публикационната си дейност, като разработи и публикува **научни студии и статии у нас и – особено в чужбина в реферирани и индексирани в световни бази данни архитектурни издания (а по възможност и в списания с Импакт Фактор)**, което ще даде възможност за международно цитиране на неговите изследвания и предложения, и ще го утвърди като учен с позиции в областта, в която работи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Квалификацията на **арх. урб. ГЕНАДИ КОСТАДИНОВ** и досегашната му работа в полето на научните изследвания по разглежданата актуална тема за административно - териториалната организация на София ми позволяват да направя извода, че е разработена качествена и полезна за теорията и практиката дисертация, а авторът показва с този труд, че може да анализира, диагнозира и синтезира проблеми, формулирайки изводи и предложения в разглежданата област.

Дисертационният труд разглежда актуални проблеми, свързани с перспективите за устойчиво развитие на градската структура на София в аспекта на усъвършенстване на административно – териториалната организация.

Темата на дисертационния труд е сложна, комплексна и актуална. Изследвана и развита е по оригинален начин. Проучени са материали от разнообразни източници и различни автори, свързани с тематиката на изследването. Извлечена е сентенцията по темата и са формулирани и систематизирани обосновани изводи и предложения.

Направените и защитени в дисертационния труд приноси приемам.

Всичко гореизложено ми дава основание да приема дисертационния труд на **арх. урб. ГЕНАДИ КОСТАДИНОВ** за самостоятелно разработен и завършен. Спазени са изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) (ДВ, бр. 38 от 21.05.2010 г. и последвали изменения и допълнения), Правилника към него и нормативните документи на Университета по архитектура, строителство и геодезия в тази област.

В качеството си на член на Научното жури и рецензент на дисертационния труд давам своя положителен вот „ЗА“ присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР” на арх. урб. ГЕНАДИ КОСТАДИНОВ по научна специалност (докторска програма) Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“ в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия.

Рецензент: ....

Член-кореспондент на БАН, проф. д.а.н. арх. АТАНАС КОВАЧЕВ,
„Доктор хонорис кауза“ на Лесотехнически университет, София

София,
30.04.2026 г.